

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal og Trøndelag

Saksframlegg møte i Rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge

Tid: Fredag 21. mai 2021, kl. 08:30 – 10:00.

Sted: Teams

Sak 20/21 Godkjenning av innkalling og saksliste

Møtedato ble bestemt den 18. mars 2021. Tidspunkt ble avtalt med leder den 12.mai 2021.

Saksframlegg ble utsendt den 13. mai 2021.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Sak 21/21 Referat- og orienteringssaker

1. Ekstraordinære uttak av jerv og registrering av ynglinger 2021

- Per 11. mai påvist 10 jerveynglinger i region 6 (3 i MR og 7 i TR)
- Miljødirektoratet vedtak av 29. april om forsøk på uttak av yngling i Høylandet kommune.
- Miljødirektoratet vedtak av 5. mai om forsøk på uttak av yngling i Surnadal kommune (lokalitet 006).
- Miljødirektoratet vedtak av 11. mai om forsøk på uttak av ynglinger i Surnadal kommune (lokalitet 006 og 011).

2. Møtedeltagelser siden forrige møte

Sekretariatet har ikke registrert noen møter, medlemmene kan supplere under møtet.

3. Post til nemnda

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av postlisten.

4. Søknader om skadefellingstillatelser

Sekretariatet tar en kort gjennomgang søknader om skadefellingstillatelser i Trøndelag og Møre- og Romsdal siden møtet 23. april 2021. Se vedlegg 1.

5. Årsrapport for 2020

Sekretariatet tar en gjennomgang av årsrapporten for 2020.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssaker til orientering.

Sak 22/21 Kvote lisensfelling av jerv i region 6 i 2021/2022

Rovviltforskriften § 3 første ledd definerer de nasjonale bestandsmålene for jerv, mens de regionale bestandsmålene for region 6 er gitt i § 4 første ledd bokstav e: Region 6 skal ha 10 ynglinger av jerv.

Når bestandene av den enkelte art ligger over disse regionale bestandsmålene har roviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, jf. henholdsvis §§ 8, 10 og 11. Ved vurdering av om nemnda har myndighet til å fastsette kvoter legges data fra gjennomsnitt av de siste tre års ynglinger for jerv til grunn, jf. § 7 første ledd, andre og tredje punktum. Det er et absolutt krav om at nemnda må være beslutningsdyktig i henhold til § 7 tredje ledd. Bestandsmålet i region 6 er i snitt 17,3 ynglinger i perioden 2018-2020, noe som gjør at nemnda har myndighet til å fastsette kvoter for lisensjakta i 2021/2022.

Det er Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt som skal gi data om status og utvikling i bestandene, jf. § 3 siste ledd.

Om lisensfelling

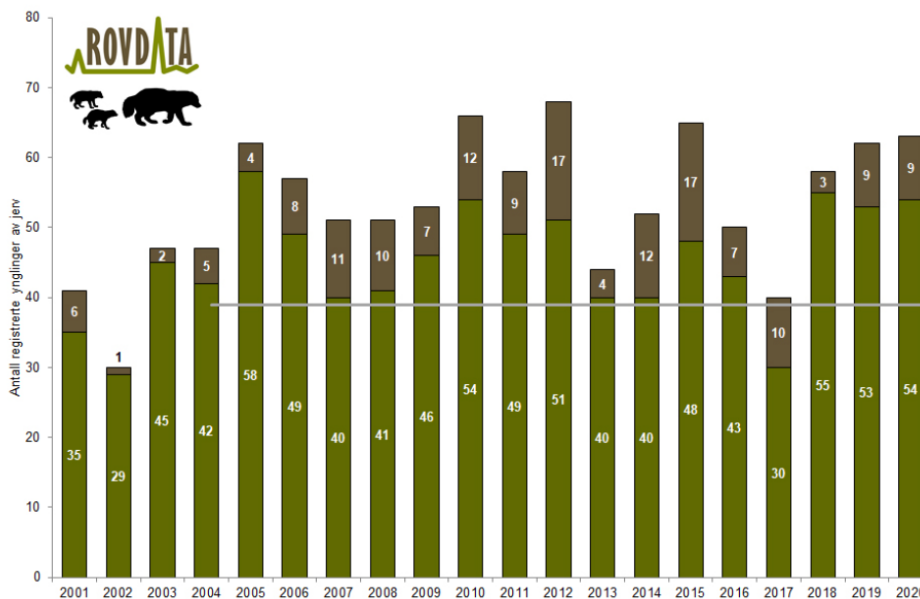
Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 framgår det at

«dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»

Når kvote etter forskriften §§ 8, 10 og 11 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Bestandsstatus og utvikling hos jerv i Norge

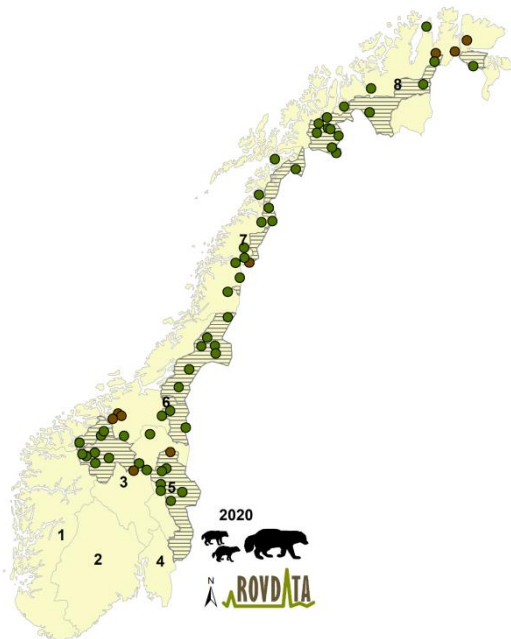
I Norge ble det registrert 63 ynglinger av jerv i 2020. I 2019 og 2018 ble det registrert henholdsvis 62 og 58 ynglinger i Norge. Foreløpig i 2021 er det påvist 32 ynglinger av jerv i Norge. Bestanden har på landsbasis vært relativt stabil de siste årene. Bestandsestimatet for 2020 var 382 [323-486] voksne individer, for 2019 var estimatet på 334 voksne individer [273-429] og for 2018 ble det estimert 375 [353-397] voksne jerver.

Figur 1: Antall jervynglinger i Norge i perioden 2001-2020. Den brune delen av søylen angir påviste ynglinger der tispa og/eller valp(ene) er tatt ut. Den grå linjen angir det vedtatte nasjonale målet om 39 årlige ynglinger. (kilde: Rovdata.no).

Den norske jervebestanden overvåkes og beregnes gjennom årlige registreringer av ynglehi og analyser av DNA-materiale. Statens Naturoppsyn kontrollerer kjente hiplasser, og det blir også lagt ned betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder. I tillegg kommer etterkontroller på barmark (juni – juli) i de tilfeller det er nødvendig. DNA-analysene, som gjøres på rundt 1 000 prøver i året på landsbasis, gir grunnlag for sikrere estimater av bestandsstørrelse, og de gir forvaltningen kunnskap om kjønns sammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. I 2020 var registreringssesongen på snøføre i noen områder preget av ustabile snø-

og værforhold, og få dager med gode sporingsforhold. Generelt ligger årets leteinnsats i overvåkingsarbeidet for jerv i Norge i 2020 noe høyere enn i 2019. Gjennomsnittlig antall besøk per lokalitet var for eksempel 5,8 i 2020 mot 5,5 i 2019. Sammenlignet med fjoråret er det også en øking på 11 % på landsbasis i antall registrerte kilometer knyttet til yngleregistreringene av jerv (Rapport 3-2020 [Bestandsovervåkning jerv i Skandinavia 2020](#)).

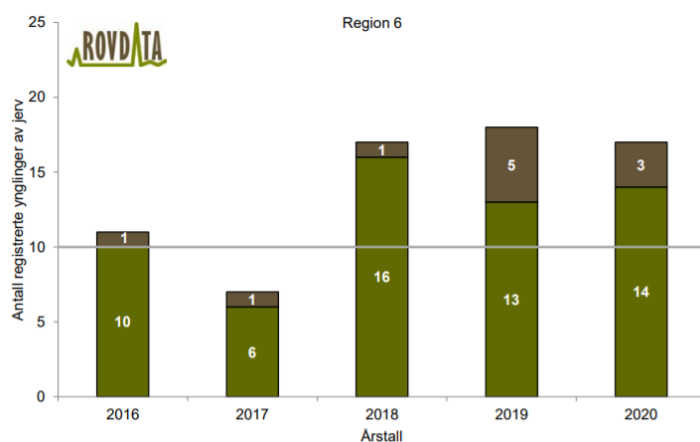
Figur 2: Jerveynglinger i Norge i 2020. Skravert område angir forvaltningsområdene for jerv. Brune sirkler viser påviste ynglinger der tisper og/eller valper er tatt ut (kilde: Rovdata.no)

DNA dataene samlet fra jerv vinteren 2019/2020 viser at det er en sammenhengende bestand av jerv i grenseområdene mellom Norge og Sverige. Det ser også ut til å være en mer eller mindre sammenhengende bestand av jerv i Sør-Norge. Imidlertid viser genetiske analyser lav genetisk diversitet (Ekblom mfl. 2018), og at den skandinaviske jervebestanden kan deles opp i tre delpopulasjoner: 1) En populasjon fra sørøstlige Norge øst for riksvei 3 (øst for Glomma) i Østerdalen og opp til Trondheim, Nord-Trøndelag og Nordland, samt hele den svenske populasjonen fra Dalarna i sør og opp til nordre Norrbotten. 2) Sørvestlige Norge vest for riksvei 3 (Glomma), 3) Troms og Finnmark (Persson & Brøseth – NINA rapport 732-2011). Undersøkelser viser at de siste årene har vært relativt god genflyt mellom de tre delpopulasjonene (Kleven mfl. 2019). Dette er likevel en faktor som det må tas hensyn til ved tildeling av kvote.

Bestanden av jerv er påvirket av naturlige variasjoner mellom år som følge av for eksempel varierende mattilgang eller tilgang på egnede leveområder. Bestandsveksten kan påvirkes av variasjon i dødelighet spesielt hos tisper i reprodutiv alder, men også på grunn av f.eks. menneskeskapt dødelighet. I tolkningen av overvåkingsresultatene bør man også være klar over at andelen voksne tisper som føder unger kan variere mellom år, såkalt mellomårsvariasjon. Modellen som benyttes til bestandsestimering skal ta hensyn til den mellomårsvariasjonen (Rapport 3 2020 [Bestandsovervåkning jerv i Skandinavia 2020](#)).

Bestandsstatus i region 6

Den nyeste foreliggende bestandsrapporten for jerv er [NINA Rapport 1874-2020](#), hvor det fremgår at det for årene 2018, 2019 og 2020 er påvist henholdsvis 17, 18 og 17 ynglinger av jerv i region 6 (figur 1). Dette gir et 3-års gjennomsnitt på 17,3 ynglinger.

Figur 3: Antall ynglinger i region 6 i perioden 2016 – 2020. Den brune delen av søylene angir påviste ynglinger hvor tispa og/eller valpene er tatt ut ved hiuttak (kilde: NINA rapport 1874)

Det ble påvist 17 ynglinger i region 6 i 2020. Av disse var seks i Møre og Romsdal, med tre innenfor forvaltningsområdet og tre i beiteprioritert område. 11 ynglinger ble påvist i Trøndelag, ni innenfor forvaltningsområdet og to i beiteprioritert område.

Rovdata (www.rovdata.no) presenterer fortløpende foreløpig tall for ynglende jerv i Norge 2021. Foreløpige tall viser at det per 11. mai er registrert 10 dokumenterte eller antatt ynglinger av jerv i 2021. Disse fordeler seg som følger:

- Møre og Romsdal: tre ynglinger (Fjord og Surnadal kommuner)
- Trøndelag: syv ynglinger (Røros, Tydal, Midtre Gauldal, Verdal, Snåsa, Høylandet, Lierne kommuner).

To av de tre registrerte ynglingene i Møre og Romsdal og to av de syv i Trøndelag er lokalisert utenfor forvaltningsområdet for jerv. Etter vedtak fra Miljødirektoratet, har Statens naturoppsyn gjennomført hiuttak i lokaliteten i Høylandet (tre valper og tispe er tatt ut). Det er også fattet vedtak om uttak i begge lokalitetene i Surnadal, uten resultat.

Avgang av jerv i region 6

Avgangen av jerv skjer i all hovedsak gjennom lisensfelling, skadefelling og ekstraordinære uttak.

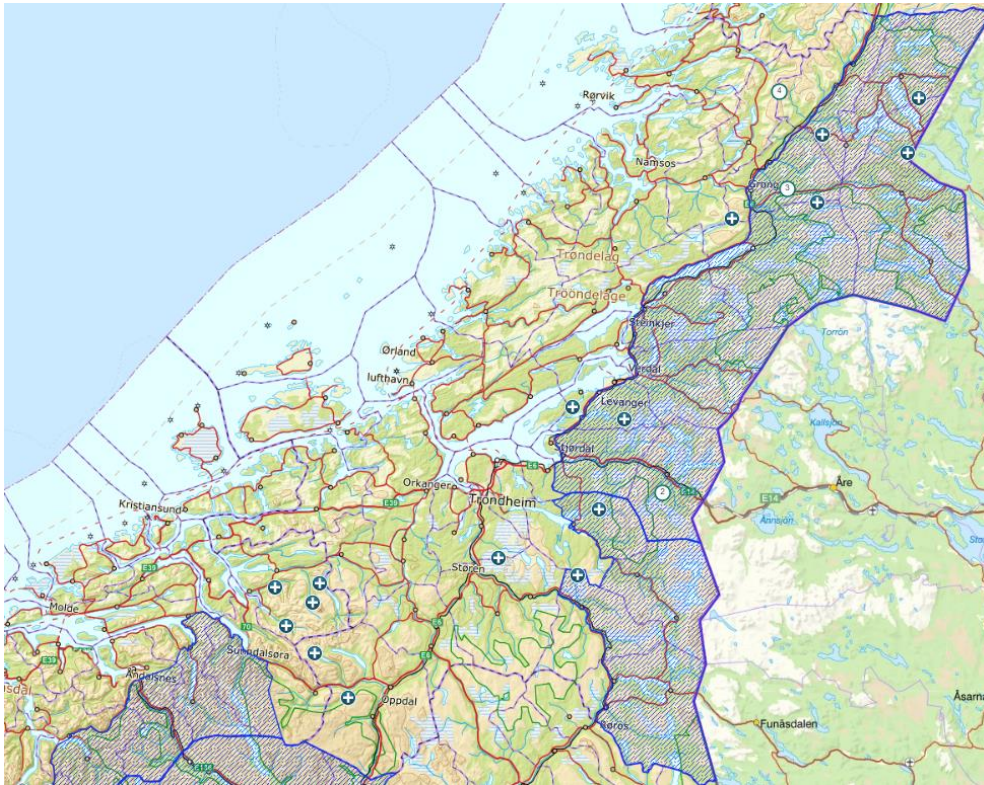
Tabell 1: Viser antall registrerte døde jerver i Trøndelag (n= 21) og Møre og Romsdal (n= 4) fordelt på dødsårsak, i perioden 10.09.20 – 11.05.21 (n =25)

	Møre og Romsdal	Trøndelag
Ordinær lisensfelling	3	16
Ekstraordinære uttak/ Skadefelling SNO	1	5
Skadefelling privat/kommune	0	0
Annen avgang	0	0
Sum	4	21

Totalt antall registrerte døde jerver inkludert lisensfelling i 2020/2021 for regionen er 25 individer (perioden 10. september 2020 – 11. mai 2021). Under ordinær lisensfelling 2020/2021 ble det totalt belastet 21 jerver på lisenskvoten som var på 32 dyr (hvorav maksimalt 16 tisper). Det ble felt 16 jerver i Trøndelag, hvorav åtte tisper. I Møre og Romsdal ble det felt tre jerver på ordinær lisensfelling, hvorav en var tispe. Statens naturoppsyn har tatt ut fem jerver på skadefelling (to tisper og tre unger) i

Trøndelag og en jerv på skadefelling (tipe) i Møre- og Romsdal. For samme periode i 2019/2020 for regionen var antall registrerte døde jerver 32 individer og for 2018/2019 var antallet 19 individer.

I mai 2021 er det tatt ut fire jerver på ekstraordinært uttak i Trøndelag (tre valper og en tise under hiuttak i en lokalitet).

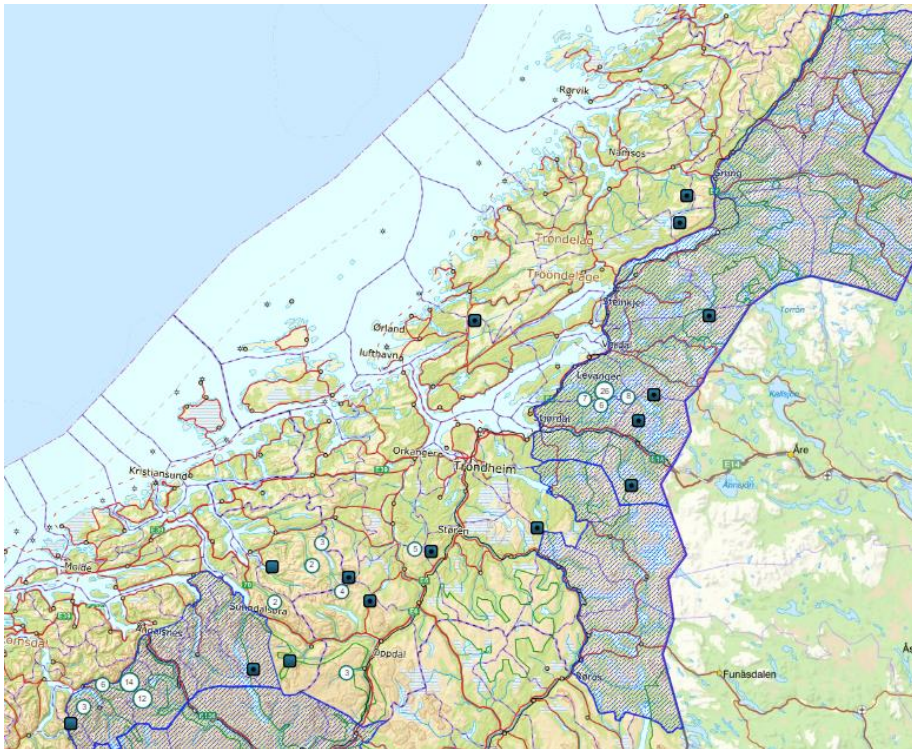

Figur 4: Kart over fordelingen av registrerte døde jerver i perioden 10. september 2020–11. mai 2021 (n = 25). Tallet er inkludert tise og tre valper tatt ut via hiuttak. Blått skravert område viser forvaltningsområdet for jerv.

Gjennom økt bruk av viltkamera i bestandsregisteringsarbeidet, har en de senere årene avdekket ved flere anledninger at hannjerv har avlivet valper i hi (infanticid). Dette skyldes trolig at den tradisjonelt dominerende hannen har gått i avgang og det har kommet inn en ny hann. Dette skjer trolig oftere i en bestand med høy «turnover», dvs høyt uttak og høy innvandring. Dette ble påvist ved en ynglelokalitet i Rauma kommune i 2020.

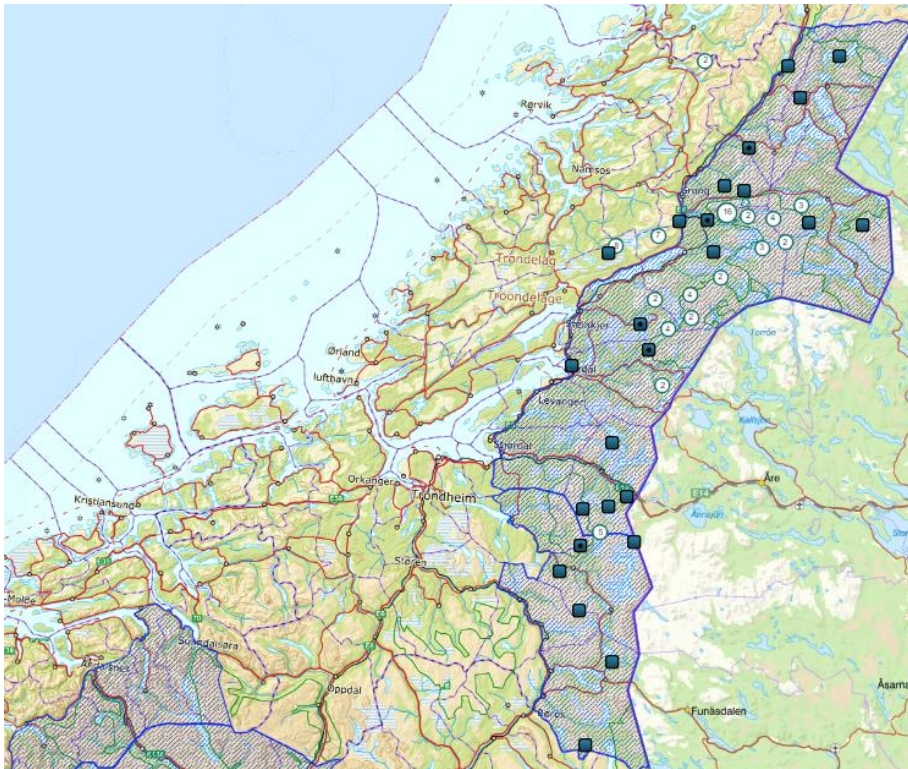
Påviste skader forvoldt av jerv

I 2020 ble det registrert 116 sau og lam dokumentert eller antatt drept av jerv i Rovbase (71 i TR og 45 i MR). I 2019 ble det registrert 98 sau og lam (55 i MR og 43 i TR). For 2018 ble det registrert totalt 83 tap til jerv (46 for MR og 37 for TR). Tilsvarende tall for 2017 var 126 i regionen (64 for MR og 62 for TR). I beiteseongen 2020 ble det gjennomført tidlig nedsanking av sau innenfor forvaltningsområdet i Fjord, Rauma og Molde. Det ble også gjennomført tidligsank utenfor forvaltningsområdet i Surnadal. Uten disse tiltakene hadde trolig tapstallene vært større.

Figur 5: Kart over sau og lam dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 01.01.2020-31.12.2020 ($n = 116$). Skravert område er forvaltningsområde for jerv (kilde: rovbases.no).

I løpet av 2020 er det registrert 93 tamrein dokumentert eller antatt drept av jerv (alle i Trøndelag). I 2019 ble det registrert 39 påvist drept av jerv (alle i Trøndelag). For 2018 ble det registrert 75 tamrein påvist i rovbases for region 6 (alle i Trøndelag). For 2017 var tilsvarende tall 64 rein (alle i Trøndelag). Hittil i 2021 (pr. 5. mai) er det dokumentert eller antatt 18 rein drept av jerv i region 6, alle i Trøndelag. I tilsvarende periode i fjor var 53 rein dokumentert drept eller skadet av jerv.

Figur 6: Kart over rein dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 1.1.2020 – 31.12.2020 (n = 93). Skravert område er forvaltningsområde for jerv (kilde: rovbases.no).

Vurdering av naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har et bestandsmål for jerv på 10 årlige ynglinger og treårssnittet for bestanden av jerv i regionen er nå på 17,3 ynglinger. Og lisensfelling av jerv har som mål å balansere bestanden av jerv i regionen nær måltallet for regionen. Det vil derfor være en målsetting med fastsettelse av kvoten å få redusert bestanden av jerv i region 6 Midt-Norge. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger. De foreløpige resultatene fra vinterens overvåking av jerv viser at jervebestanden synes å ligge over det nasjonale bestandsmålet. Vi legger til grunn at et eventuelt uttak av 32 individer vil bidra til å redusere bestanden ned til bestandsmålet i regionen og derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd.

Biologien og økologien til jerv er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det har vært stort fokus på å ha en kunnskapsbasert rovviltforvaltning de siste årene, og man har derfor etter hvert fått god kunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning.

Hvor stor effekt jerv eller andre rovviltarter, har i et økosystem, påvirkes i stor grad også av andre faktorer, som klima eller graden av menneskelig påvirkning i andre deler av systemet. Størstedelene av Europa og Skandinavia er sterkt preget av menneskelig aktivitet gjennom landbruk, dyrehold, skogsbruk, og annen menneskelig infrastruktur. Den store graden av ytre påvirkninger innebærer at de

store rovdyrene i dag ikke har mulighet til å fylle hele sin økologiske rolle, i hvert fall ikke i stor skala. Samtidig er utmarksbeite en viktig ressurs for matproduksjon, samt for å hindre gjengroing. [NIBIO-Rapport 2016-63](#) viser at 57 % av arealet som er egnet for husdyrbeite ligger innenfor forvaltningsområder for rovdyr. Samme rapport peker på at ca. 30 prosent av artene på norsk rødliste vil være utsatt hvis beitedyr på utmarksbeite forsvinner. Utmarka er et beiteskapt kulturlandskap som er avhengig av kontinuerlig beitebruk for ikke å miste det tilhørende biologiske mangfoldet knyttet til naturtypene som er avhengige av beiting som hevdfaktor. For å utnytte utmarksbeite ressursen også innenfor forvaltningsområdet for jerv, er det viktig at jervebestanden holdes nede på det regionale bestandsmålet, samt de fylkesvise bestandsmålene nedfelt i forvaltningsplanen. Med bakgrunn i data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovdyr, vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, NIBIO og andre, samt forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 og erfaringsbasert kunnskap fra saueneeringen, reindriften og Statens naturoppsyn anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8.

Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-varprinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for jerv. Sekretariatet vurderer at lisensjakt ikke vil medføre en økt samlet belastning som kan true jervens overlevelse som art, så fremt kvoten settes på et faglig forsvarlig grunnlag og den geografiske avgrensingen er i tråd med forvaltningsplanen for region 6. I tråd med prinsippet i naturmangfoldlovens § 10 bør det derfor settes en geografisk differensiert kvote i henhold til forvaltningsplanens inndeling av soner.

Ettersom vedtaket gjelder felling av rovvilt anser sekretariatet at § 11 (prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke er relevant i denne saken. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt og føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt. Sekretariatet legger til grunn at rovviltneimnda med sin geografisk differensierte kvotefordeling har ivarett de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Formålet med uttak etter nml. § 18, bokstav b er å forhindre skade. Det er likevel ikke slik at felling kan skje i alle tilfeller når ett av vilkårene i § 18, første ledd, er oppfylt. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Naturmangfoldloven krever at det foreligger en viss risiko for skade av et visst omfang. Bernkonvensjonen krever at formålet med fellingen er å avverge «serious damage», mens loven etter sin ordlyd krever at formålet er å avverge «skade». Loven må likevel forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. Ikke enhver skade på de verdier som er nevnt i § 18 første ledd b, kan anses for å åpne for uttak. For arten jerv er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper. Slike skader oppstår i alle områder i region 6 hvor det beiter sau og tamrein.

I områder hvor jerv kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en mulighet for at skader kan oppstå. De fleste år er jerv det rovviltet som gjør størst skade på sau og tamrein i region 6. Skadepotensialet kan reduseres ved å gjøre tiltak som skiller beitedyr og jerv. Skader fra jerv tiltar typisk i den siste delen av beitesesongen, og tidlig nedsanking av sau er et effektivt skadeforebyggende tiltak i saueneeringen. Tidlig sank gjennomføres i variert grad, og i hovedsak som et akutt- tiltak, men også enkelte søker om planlagt tidlig sanking. Statsforvalterne i begge fylker har avsatt midler til blant annet slike tiltak.

På tilsvarende måte som for felling for å avverge skade etter nml. § 18, bokstav b, kreves det etter annet ledd både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Sekretariatet vurderer at det ikke foreligger forhold som tilsier at lisensfelling av jerv kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav c for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Sekretariatets forslag baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i regionen; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av jerv i Skandinavia. [NINA Rapport 1123](#) Utredning om endring i yngleområdene for jerv og bjørn i rovvilt region 6, samt [NINA Rapport 1255](#) Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt gir en god oversikt over kjent kunnskap om jerv, og spesielt om den sørvestlige bestanden av jerv i Norge.

Om kvote for lisensfelling av jerv

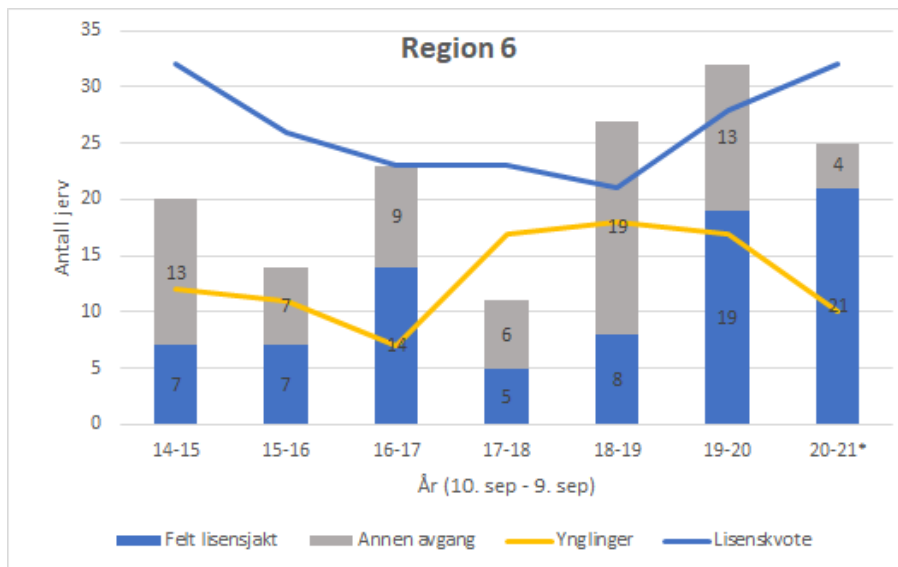
Ved vurdering av kvote for lisensjakt skal rovviltnemnda, ifølge kommentarene til rovviltforskriften § 7, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Bestanden av jerv nasjonalt ligger over det fastsatte bestandsmålet. I 2020 var det påvist 63 ynglinger, det nasjonale bestandsmålet er på 39 årlige ynglinger. Region 6 ligger også over det regionale bestandsmålet med et gjennomsnitt på 17,3 ynglinger de siste tre år. Det regionale bestandsmålet er på 10 årlige ynglinger.

Hittil i 2021 (11. mai) er det dokumentert eller antatt 10 ynglinger av jerv i regionen. For Trøndelag er fem av syv ynglinger registrert innenfor forvaltningsområdet, mens en av tre ynglinger i Møre og Romsdal er innenfor forvaltningsområdet for jerv. Sekretariatet legger til grunn at bestanden av jerv i regionen nå er over bestandsmålet om 10 årlige ynglinger jf. treårs snittet for perioden 2018-2020, samt dokumenterte eller antatte ynglinger i 2021.

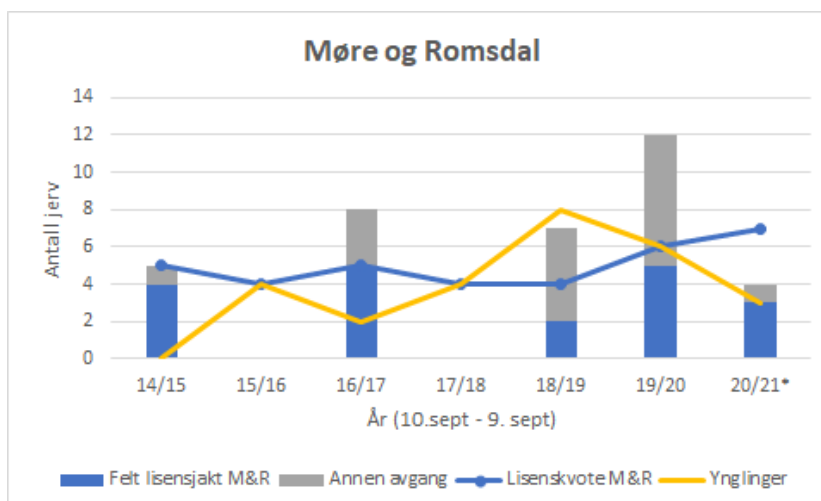
Antall ynglinger av jerv i Trøndelag i 2020 var godt over det fylkesvise bestandsmålet, og det må jobbes for å få ned jervebestanden i Trøndelag, både innenfor og utenfor forvaltningsområdet. De foreløpige bestandsregistreringene i 2021 viser at man nå har nådd det fylkesvise bestandsmålene i både Trøndelag og Møre og Romsdal. Erfaringsmessig så vil det bli dokumentert flere ynglinger enn de som er dokumentert eller antatt pr. 11. mai 2021. Med bakgrunn i antall ynglinger i 2020, samt foreløpige registreringer i 2021, mener sekretariatet at det er bør det åpnes opp for lisensfelling av jerv både innenfor og utenfor forvaltningsområdet for jerv i hele regionen.

Sekretariatet vil legge frem oppdatert informasjon om dokumenterte og antatte ynglinger av jerv under møte den 21. mai 2021.

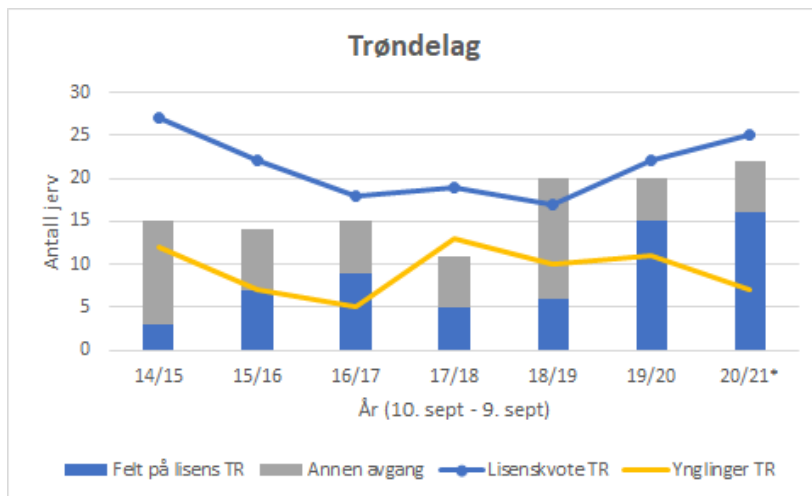

Figur 7: Lisenskvoter, uttak av jerv og registrerte ynglinger i region 6. Ynglinger registreres på vinter/vår. Tallene for 2020/2021 er foreløpige tall for annen avgang og antall ynglinger, men endelige for kvote og lisensjakt.

Uttaket av jerv har økt noe de siste to sesongene (figur 7), særlig ved lisensjakt i Trøndelag (figur 9). For Møre og Romsdal (figur 8) ser vi ingen klar trend for verken antall ynglinger eller avgang av jerv. For lisensperioden 19/20 og 20/21 økte fellingsprosenten sammenlignet med tidligere år. En må likevel merke seg at uttak er størst innenfor forvaltningsområdet, og at lisensfelling fremdeles ikke har gitt tilstrekkelig resultat i beiteprioritert område i regionen. I september 2020 ble utøvelsesforskriften endret, slik at det ble tillatt med kunstig lys under åtejakt på jerv og elektronisk varsling på jervebås. Disse nye virkemidlene kan føre til en mer effektiv lisensfelling av jerv framover. Ingen dyr er felt ved hjelp av jervebås i 2020/21. Det kan se ut til at økt interesse for jervejakt, og da spesielt jakt med hund, kan være hovedårsaken til økning i antall dyr felt på lisensjakt.

Figur 8: Lisenskvoter, uttak av jerv og registrerte ynglinger i Møre og Romsdal. Tallene for 2020/2021 er foreløpige tall for annen avgang og antall ynglinger, men endelige for kvote og lisensjakt.

Figur 9: Lisenskvoter, uttak av jerv og registrerte ynglinger i Trøndelag. Tallene for 2020/2021 er foreløpige tall for annen avgang og antall ynglinger, men endelige for kvote og lisensjakt.

Om kvote og samlet belastning for den sørvestlige delbestanden

Region 3 og 6 deler en felles bestand, og ønsker å samordne forvaltningen på tvers av grensene. Det ble ikke gitt kvote i forvaltningsområdet i Møre og Romsdal i 2020, det var da tre ynglinger i forvaltningsområdet og samtidig kvote på 5 dyr i forvaltningsområdet over grensa i region 3. Dyrene som yngler på hver side av grensen bruker store områder. Avgjørelsen om å fjerne kvoten i forvaltningsområdet i Møre og Romsdal i 2020 ble derfor møtt med liten forståelse lokalt. Situasjonen i region 3 er foreløpig 6 ynglinger. Erfaringsmessig finnes flere hi utover våren, og barmarkskontroll må ofte til for å dokumentere enkelte lokaliteter. Region 3 melder om at det holdes oppsyn med ytterligere tre lokaliteter der det er aktivitet. I region 6 er det hittil i år registrert 10 ynglinger. I Møre og Romsdal er det pr. dags dato registrert tre ynglinger og SNO melder om ytterligere en lokalitet med aktivitet som indikerer yngling i forvaltningsområdet. I 2020 ble det registrert tre ynglinger i beiteprioritert område i Møre og Romsdal. Valpene i beiteprioritert område ble tatt ut, det ble ikke tatt ut voksne dyr under hiuttak. I februar 2021 gjorde Statens naturoppsyn ekstraordinære uttak i Trollheimen. I vår er det hittil registrert to ynglinger i Sunndal og Surnadal, Miljødirektoratet har fattet vedtak om uttak av disse ynglingene. Det var tap av sau til jerv i disse beiteområdene i 2020. Beitedyra skal prioriteres i beiteprioritert område og det er et ønske fra både næring og forvaltning at uttak hovedsakelig skal skje i lisensperioden for å redusere behovet for hiuttak.

Bestandsmålet i Møre og Romsdal har vært oppnådd med god margin over flere år, og gitt fire ynglinger i Møre og Romsdal og seks kjente ynglinger i region 3, finner sekretariatet at et uttak moderat uttak av jerv både i beiteprioritert område og i forvaltningsområdet ikke vil true bestandens overlevelse. Sekretariatet mener derfor det er rom for kvote i Møre og Romsdal.

Fordeling av kvote

Sekretariatets innstilling baserer seg på overordnede føringer, registrerte skader av jerv på sau og tamrein, data fra yngleregistreringer, DNA funn av jerv og egne vurderinger. Vi har lagt til grunn den geografiske differensieringen som fremgår av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, vedtatt 22. mars 2018. Innstillingen legger til grunn at flytting av kvoter fra et område til et annet, ikke skal kunne tillates. Sekretariatet ønsker med sitt forslag å bidra til å redusere jervebestanden ned til det regionale bestandsmålet på ti årlige ynglinger, og så nært opp til de fylkesvise målene slik de er fastsatt i forvaltningsplanen.

Sekretariatet har også vektlagt målet om å ha en mest mulig jevn fordeling av jervebestanden innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Ved å dele forvaltningsområdet inn i to delområder

fra jaktstart til 15. januar, søkes det å styre den største delen av jaktuttaket i forvaltningsområdet i Trøndelag, til den delen av sonen som i dag har den største registrerte aktivitet og skader på bufe og rein forvoldt av jerv - områdene nord for E14. Hva angår de prioriterte beiteområdene i Trøndelag har vi også der valgt å dele inn i to delområder fra jaktstart og fram til 15. januar, inndelingen i delområder tilsvarer den tidligere inndelingen mellom nord og sør. Argumentasjonen for å også dele det prioriterte beiteområdet i to, er at det er viktig å lykkes med uttak av jerv i begge delområdene. Hensikten med å slå sammen delområdene den siste måneden, er at dette vil kunne bidra til at en får et høyere totaluttak ved hjelp av lisensfelling, som i sin tur kan bidra til et lavere behov for ekstraordinære uttak. Det er for sesongen 2021/2022 foreslått samme inndeling av lisensfellingsområdene som for sesongen 2020/2021 og 2019/20. Statsforvalteren i Trøndelag vil for å tydeliggjøre avgrensingen av de ulike jaktområdene utarbeide kart som viser de ulike jaktområdene, og som legges som vedlegg til vedtaket om lisenskvote for jerv, etter at kvotene er vedtatt.

I klagebehandling av vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 6 i 2018/2019 påpekte Klima- og miljødepartementet i brev datert 7. september 2018 at rovviltnemndas vedtak må være tydelig på hva den totale kvoten er, samt at det må settes kriterier for hvordan reservekvoten skal forvaltes. I sekretariatets forslag legges det derfor inn kriterier for bruk av reservekvoten.

Konklusjon

Jervebestanden i region 6 ligger godt over det nasjonalt fastsatte målet, med et gjennomsnitt på 17,3 ynglinger for de siste tre årene. Foreløpig bestandsregistrering i 2021 viser at det per 11. mai 2021 er påvist 10 ynglinger i regionen. Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen av jerv og dokumenterte skader på sau og tamrein er sekretariatet av den oppfatning at rovviltnemnda kan vedta en lisensfellingskvote for 2021/22. Sekretariatet mener at det på bakgrunn av bestandssituasjonen er rom for å øke total kvoten noe sammenlignet med sekretariatets forslag for lisenskvoten forgående sesong, samt uttaket av hunndyr innenfor forvaltningsområdet.

Sekretariatets forslag til vedtak

Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2021/2022:

- Kvoten settes til totalt 32 jerver som deles opp i en startkvote og en reservekvote:
 - Startkvote på 26 jerver hvorav 13 kan være tisper
 - Reservekvote på 6 jerver hvorav 3 kan være tisper
- Det kan maksimalt felles 8 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.
- Restkvote skal tas ut av miljøforvaltningen så langt det lar seg gjøre i henhold til rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingen iverksettes for å forhindre fremtidige skader på bufe. Lisensfellingsperioden er fra og med 10. september 2021 til og med 15. februar 2022. Fordelingen av startkvoten på 26 jerver mellom lisensfellingsområdene er som følger:

1. **Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal:**
Kvote på 2 jerver
2. **Prioriterte beiteområder i Møre og Romsdal:**
Kvote på 5 jerver
3. **Prioriterte beiteområder i Trøndelag:**
Kvote på 10 jerver.
I perioden fra 10. september 2021 til og med 15. januar 2022 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 3A: områdene nord for Trondheimsfjorden og vest for E6 – 4 jerver
- 3B: områdene sør for Trondheimsfjorden og E14 – 6 jerver

Fra og med 16. januar 2022 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele området.

4. **Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag:**

Kvota på 9 jerver.

I perioden fra 10. september 2021 til og med 15. januar 2022 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 4A: Områdene nord for E14 – 5 jerver
- 4B: områdene sør for E14 – 4 jerver

Fra og med 16. januar 2022 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele området.

Det kan tildeles fra reservekvoten hvis en eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 må det fylkesvise bestandsmålet være oppfylt innenfor forvaltningsområdet (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder både utenfor og innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2021) om yngleregistreringer av jerv i 2021 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2021.
 - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oppfylt.
 - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2021.

I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rovviltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvota blir vedtatt ber Rovviltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2021/2022.

- Trøndelag
 - Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.
 - Innenfor forvaltningsområdet, med skader av jerv.
- Møre og Romsdal
 - Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen under beitesesongen 2021 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfelleringsperioden 2021/2022.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sak 23/21 Klage på vedtak om kvota for betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i region 6 i 2021

Rovviltnemnda fattet i sak 17/21 under møte den 23. april 2021 vedtak om en samlet kvote for betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i region 6 i 2021. Rovviltnemndas vedtak ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret 26. april 2021 og utsendt via e-post til adresseliste samme dag. Enkeltvedtak kan påklages i medhold av fvl. kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Det er innkommet en klage på vedtaket (pr 5. mai 2021) fra Rovviltets Røst. Klagen er rettidig fremsatt.

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om. Det bemerkes at fvl. regler om klagebehandling skal følges, jf. rovviltforskriftens § 18. Det innebærer blant annet at underinstansen skal vurdere hvorvidt vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt, jf. fvl. § 33 andre ledd siste punktum. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, skal klagen avvises.

Sekretariatet anser at klageren har rettslig klageinteresse, og vil anbefale rovviltnemnda å ta klagen til behandling.

Klagen

Rovviltets røst klager på at rovviltnemnda har utelatt vilkår om begrensning eller unntak for binner med unger og hennes unger i fellingstillatelsen.

Innledning

Stortinget har gjennom rovviltforliket av 2004 og 2011, og ved behandling av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, Innst. 330 S (2015-2016) og Innst. 257 L (2016-2017) lagt føringer for forvaltningen av rovvilt. Forvaltningen av bjørn og annet fredet rovvilt skal gjennomføres innenfor de rettslige rammene Stortinget har fastlagt. I 1986 sluttet Norge seg til Europarådets konvensjon av 19. september 1979 vedrørende vern av ville europeiske planter og dyr, og deres leveområder (Bernkonvensjonen). I 2009 vedtok Stortinget lov om naturmangfold (naturmangfoldloven). Forannevnte legger de overordnede rammene for rovviltforvaltningen. Det betyr blant annet at forvaltningen skal forsøke å nå vedtatte bestandsmål innenfor fastsatte, rettslige rammene for uttak. Forvaltningen skal tilsvarende praktisere prinsippet om en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rovvilt er prioritert i noen områder og beitedyr andre områder.

De regionale rovviltnemndene er offentlige viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av rovvilt i sin region, jf. rovviltforskriften § 2 k). Rovviltnemndene skal gjennomføre vedtatt nasjonal politikk innenfor sin region, jf. rovviltforskriften § 5. Rovviltnemndenes vedtak om kvote for skadefelling og lisensfelling kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. §18. For øvrig følger klagebehandlingen fvl. regler.

Sekretariatets vurdering av klagerens anførsler

I vedtak fattet den 23. april 2021 i sak 17/21 fattet rovviltnemnda vedtak om en skadefellingskvote og lisensfellingskvote, - i kombinasjon, på tre brunbjørner for region 6.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatene anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har fremkommet opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet.

Nemndas vedtak om kvote var i tråd med sekretariatets innstilling når det gjelder kvotens størrelse i antall dyr. Sekretariatet har foreslått enkelte vilkår for å sikre at ikke binner ikke blir felt på skadefelling/lisensfelling i saksframlegget. Dette bl.a. på bakgrunn av at det er felt flere binner i 2020, og at sekretariatet anser at regionen sannsynligvis ikke vil nå bestandsmålet i 2021 dersom det felles binne(r). Sekretariatet viser til at nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i region 6. Nemnda har anledning til å omformulere vilkår gitt i saksframlegget. Det vilkår som nemnda beslutter vil derfor være en del av vedtaket.

Konklusjon

Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet, og som tilsier en omgjøring av rovviltnemndas vedtak av 23. april 2021, sak 17/21.

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse, jf. nml. §§ 8 og 10 jf. også fvl. § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 23.4.2021 i sak 17/21, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Sak 24/21 Eventuelt

- Invitasjon til dialogmøte med rovviltnemnda i region 5 den 11. august 2021.